

organizirali 8 izletov, ki se jih je udeležilo 71 ljudi. Na ta dan smo skupaj opazovali čez 9.000 osebkov 51 vrst ptic. Prvič smo postavili tudi ornitološko stojnico v Mariboru, ki jo je obiskalo več kot 100 ljudi.

Kavka - ptica leta 2000

Izdali smo zloženko, predstavili kavko v medijih in izvedli akcijo popisa gnezdišč in prehranjevališč ter fotografski natečaj. Slednji, pod pokroviteljstvom Mobitela, je bil prvič mednaroden, udeležilo pa se ga je 54 fotografov, od tega 11 iz tujine. Nagrajene fotografije so bile dober mesec razstavljene v Cankarjevem domu, natisnjen pa je bil tudi vodnik po razstavi.

Film o slovenskih obalnih mokriščih

Skupaj z Neewa filmom in ob finančni pomoči nizozemskega BirdLife partnerja Vogelbescherming smo končali dokumentarni film o pomenu slovenskih obalnih mokrišč.

Prisotnost v medijih

Preko novinarskih konferenc in vzdrževanja stikov smo novinarje redno informirali o projektih in dejavnostih DOPPS. Rezultat je bilo preko 50 člankov, radijskih ali televizijskih poročil. Društveni prispevki o pticah so bili predstavljeni v treh oddajah Mobitelevizija na TV 3, društvene teme pa redno izhajajo v revijah Ciciban, Pil, Albert in GEA.

Vzgojnoizobraževalna dejavnost

Ornitološki tabor za mladino v Veliki Polani

Na društvenem taboru je sodelovalo 16 udeležencev, starih od 11 do 21 let, med njimi dva iz Avstrije. Glavni cilj tabora je bil usmerjanje mladih v lastno raziskovalno delo. Na taboru so izvedli popis rjavega srakoperja na vlažnih travnikih v okolici Velike Polane, popis bele štokrlje v SV Sloveniji in zbrali vrsto zanimivih ornitoloških podatkov, med katere sodi

n o v o
o d k r i t a
k o l o n i j a
n a v a d n e
č i g r e n a
G a j š e v s k e m
j e z e r u .

foto: Borut
Štumberger
Na taboru

Srečanje mladih ornitologov Slovenije

Izvedli smo šesto srečanje mladih ornitologov Slovenije. Na njem je 68 učencev iz trinajstih osnovnih šol predstavilo 16 raziskovalnih nalog.

Delo s šolami

Organizirali in izvedli smo 8 naravoslovnih dni za šole in dve delavnici za otroke v Cankarjevem domu, učiteljem osnovnih in srednjih šol pa smo nudili strokovno pomoč.

Publicistična dejavnost

Svet ptic

Z letom 2000 so Novice DOPPS prerastle v Svet ptic - prvo slovensko poljudno barvno revijo o pticah. Na leto izidejo štiri številke Sveta ptic ekskluzivno za člane DOPPS.

Acrocephalus

V letu 2000 je začel izhajati v novi podobi in se uveljavljati kot mednarodna strokovna in znanstvena ornitološka revija. Izdali smo šest števil, v katerih so bili predstavljeni rezultati slovenskih in tujih študij o gnezdenju, biologiji in ohranjanju ptic ter zanimivejši favnistični podatki.

Zloženske

Predstavili smo Rudniško (Kočevsko) jezero in radomelske Blata in Mlake. Obe zloženci sta naravoslovna vodnička, ki dajeta napotke za opazovanje in varovanje ptic na teh območjih. Izdajo prve je podprl ljubljanski ZVNKD, druge pa Občina Domžale.

Sodelovanje z BirdLife International in partnerskimi organizacijami

Polnopravno članstvo v organizaciji BirdLife International

V letu 2000 je DOPPS postal polnopravni partner organizacije BirdLife International. Prispevki o našem delu so bili objavljeni štirikrat v glasilu BirdLife in Europe in v letnem poročilu BirdLife International. V okviru projektov smo se udeležili šestih delavnic BirdLife, eno smo organizirali sami, trikrat pa smo na delovnih obiskih gostili predstavnike BirdLife partnerjev.

Izvedba večine akcij in projektov je omogočil glavni sponzor - družba Mobitel.

SVOBODEN KOT PTICA
WWW.MOBITEL.SI

K uspešni izvedbi večjih akcij in projektov so prispevale še druge organizacije in podjetja, ki podpirajo delovanje društva:

REGIONALNI CENTER ZA OKOLJE
za srednjo in vzhodno Evropo

DOPPSovo dejavnost sta pomembno podprla tudi Ministrstvo za okolje in prostor in Ministrstvo za šolstvo, znanost in tehnologijo.

Namen delovanja Društva za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS - BirdLife Slovenia) je varovanje ptic in njihovih habitatov z raziskavami, naravovarstvenimi aktivnostmi, popularizacijo ornitologije, publicistično in izobraževalno dejavnostjo ter sodelovanjem z drugimi vladnimi in nevladnimi organizacijami in vladnimi službami.

Informacije: Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS - BirdLife Slovenia), p.p. 2722, 1001 Ljubljana, tel. 01/ 544 1230, fax. 01/ 544 12 35, e-pošta: dopps@dopps-drustvo.si

Besedilo: Andrej Bibič, dr. Peter Trontelj, Nataša Šalaja; Fotografija na naslovnici: Borut Rubinič; Pregled: dr. Peter Trontelj; Prelom: Nataša Šalaja; Tisk: Tiskarna Medium; Naklada: 2000 izvodov. DOPPS, maj 2001.

DOPPS v letu 2000

Drage članice, dragi člani,

Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije je v letu 2000 temeljito utrdilo svoj položaj tudi kot profesionalna naravovarstvena in ornitološka organizacija. Sedem redno zaposlenih skrbi za nemoten potek številnih projektov in s tem za doseganje poslanstva društva.

Pritiski raznih družbenih in gospodarskih interesov na naravo so namreč iz leta v leto večji. Temu primeren mora biti tudi vložek organizacij in posameznikov, ki se zavzemajo za ohranjanje narave. Tudi DOPPS bo svoje cilje lahko dosegal le z dobro organizacijo in požrtvovalnim delom zaposlenih, projektih, koordinaterjev in prostovoljcev ter z izdatno in aktivno podporo svojih članov.

V tej zloženci Vam želimo predstaviti društvene dejavnosti v preteklem letu - pravzaprav glavne dosežke, saj je bilo opravljenega dela bistveno več in presega okvir te publikacije. Na tem mestu se Vam še enkrat pristrčno zahvaljujem za vso podporo, brez katere predstavljenih rezultatov ne bi mogli doseči. Obenem Vas vabim, da tudi vnaprej ostanete naši člani. Prispevek vsakega od Vas je pomemben in le s skupnimi močmi bomo lahko poskrbeli za ohranitev ptic in njihovih življenjskih prostorov.

dr. Peter Trontelj,
predsednik

Naravovarstvena dejavnost

Upravljanje z naravnim rezervatom Škocjanski zatok

DOPPS kot upravljalec rezervata na podlagi koncesijske pogodbe v sodelovanju z Ministrstvom za okolje in prostor (MOP) ter Medobčinskim zavodom za varstvo naravne in kulturne dediščine Piran vodi renaturacijo območja v skladu s Programom varstva in razvoja NRŠZ. V letu 2000 so bile pripravljene vse strokovne podlage za sprejem ureditvenega načrta, ki predstavlja temelj za začetek renaturacije rezervata. Aktivnosti so se začele odvijati tudi na terenu: dodaten dotok sladke vode iz Rižane v laguno je predvsem v poletnih mesecih bistveno izboljšal ekološke razmere v laguni, s čimer je bil vsaj delno preprečen vnovičen pojav botulizma. V rezervatu in na njegovem vplivnem območju smo ob pomoči lokalnega prebivalstva in članov odstranili kosovne odpadke. Redno smo izvajali varstveni režim in skrbeli za koordinacijo vseh raziskav in monitoringa. Poleg predstavitev rezervata smo sodelovali pri pridobivanju finančnih sredstev za izvedbo sanacije, med drugim kandidiramo za sredstva EU iz sklada LIFE Narava III. Redno sodelujemo s predstavniki podobnih rezervatov v sosednji Italiji, predvsem Naravnega rezervata ob izlivu Soče.

foto: Ana Frelah
Delovna akcija v Naravnem rezervatu Škocjanski zatok

Obnavljanje gnezdilnih sten za breguljke in vodomce

Ob reki Dravi pri Ormožu smo člani društva izvedli tradicionalno čiščenje gnezdilnih sten za breguljke, v Slovenji vasi smo zanje obnovili steno, v Zrkvcih pa očistili steno za vodomca. Na območju je kasneje gnezdilo 190-200 parov breguljk. Na ta način neposredno prispevamo k ohranjanju vrst, ki izgubljajo svoj življenjski prostor zaradi regulacij rek.

Ohranjanje gnezdišč za galebe in čigre

Na Ptujskem jezeru smo ob finančni podpori Wetlands International utrdili otok, na katerem gnezdiijo rečni galebi in

navadne čigre. Od generalnega sponzorja - družbe Mobitel, švedske organizacije Club 300 in številnih posameznikov smo pridobili sredstva za izdelavo treh novih, večjih in bolj kvalitetnih gnezdilnih splavov za čigre in rečne galebe, ki smo jih s pomočjo prostovoljcev aprila 2001 namestili v lagunah Tovarne sladkorja v Ormožu.

foto: Damijan Denac
Postavljanje novih splavov za čigre

Kmetijsko-okoljski ukrepi

DOPPS je sodeloval pri pripravi kmetijsko okoljskih ukrepov, ki naj bi v procesu pridružitve Slovenije k EU zmanjšali negativne učinke evropske kmetijske politike na ptice. Podali smo pripombe na Načrt razvoja podeželja. Za promocijo kmetijsko okoljskih ukrepov smo izdali zloženko, organizirali delavnico v Cerknici in predavali na delavnicah v Veliki Polani.

V Evropo brez kriminala nad pticami

V okviru projekta, ki ga financira Regionalni center za okolje (REC), smo varovali pet gnezd ogroženih vrst ujed, očistili tri nelegalno postavljena plezališča in organizirali odmevno delavnico, ki se je je udeležilo 25 BirdLife partnerjev iz sedmih držav. DOPPS je postal tudi član skupine Eurogroup against Bird Crime.

Varovanje vodnih ptic

Prizadevali smo si proti pobijanju kormoranov in drugih vrst vodnih ptic na odprtih vodah. Pritožili smo se na odredbo Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano o poboju 2.140 kormoranov in na sodišču uspeli doseči začasno prepoved streljanja. Udeleževali smo se strokovnih sestankov in skrbeli za prisotnost naših stališč in argumentov v medijih. Z Lovsko zvezo Slovenije smo se dogovorili, da kormoranov do našega pristanka ne bodo streljali.

foto: Bojan Marčeta
Kormoran Phalacrocorax carbo

Krepitev zakonodaje

Še naprej smo si prizadevali za vključitev evropsko ogrožene vrste beločeli deževnik na Dodatek I Direktive o prostoživečih pticah (evropska zakonodaja, ki bo obvezna tudi za Slovenijo), kar bo v evropskem merilu pripomoglo k boljšemu ohranjanju življenjskih prostorov te vrste.

Podajanje pobud in predlogov za zavarovanje

Podali smo predlog za zavarovanje gramoznice Vršniki pri Kidričevem in sodelovali pri zavarovanju gramoznice v Mengšu. Na regionalne Zavode za varstvo naravne in kulturne dediščine (ZVNKD) smo skupaj s Sekcijo za proučevanje in varstvo netopirjev Pri Društvu študentov biologije naslovili pobudo za odprtje lin na zvonikih in cerkvah, ki omogočajo gnezdenje ogroženih vrst ptic in prenočevanje netopirjev. Podali smo nekaj pripomb k pravnim aktom, ki se tičejo varovanja ptic in njihovih življenjskih prostorov. Po naročilu MOP smo prenovili Rdeči seznam ogroženih ptic Slovenije.

Skrb za zemljišče na Ljubljanskem barju

Ob popisu gnezdlk smo ugotovili, da je največ vrst gnezdilo na robu grmovja in travnikov. Izvedli smo akcijo čiščenja dela zarasti, s čimer smo povečali dolžino grmovnega roba.

Znanstveno-raziskovalna dejavnost

Mednarodno pomembna območja za ptice v Sloveniji (IBA)

Kot rezultat večletnih terenskih raziskav v okviru mednarodnega projekta IBA, ki ga izvaja BirdLife International, smo pripravili in izdali prvo DOPPSovo monografijo, v kateri smo celovito predstavili 14 slovenskih območij IBA, ki izpolnjujejo kriterije za globalno in evropsko pomembna območja. Knjiga je velik prispevek k promociji in zaščiti območij IBA.

Opredeljevanje območij SPA

V letu 2000 je DOPPS kot nadgradnjo projekta IBA pričel dveletni projekt opredeljevanja območij, pomembnih za ohranjanje ogroženih ptic (t.i. SPA območja). Ob vstopu v

Evropsko Unijo bo Slovenija dolžna ta območja varovati, zato je projekt podprt tudi s strani države. V okvir območij SPA sodijo tudi območja, pomembna za države članice EU in izbrana na osnovi vrst iz Dodatka I Direktive o prostoživečih pticah.

Novi Ornitološki atlas gnezdlk Slovenije

Projekt se bo začel izvajati v letu 2001 in bo zagotavljal podatke za določanje prednostnih naravovarstvenih akcij. V letu 2000 je bila pripravljena metodologija popisovanja, baza potencialnih popisovalcev in program izobraževanja popisovalcev. Akcija je priložnost za vse člane, da se nam pridružite pri popisovanju.

foto: Dare Fekonja
Repaljščica Saxicola rubetra

Januarsko štetje vodnih ptic (IWC)

Trinajstič smo organizirali tradicionalno akcijo v sodelovanju z Wetlands International. Štetje služi določanju mednarodno in nacionalno pomembnih prezimovališč vodnih ptic, je pa tudi zanimiv družabni dogodek, saj se ga je udeležilo 221 članov. Skupaj smo našli 47.172 vodnih ptic.

Popis gnezdlk na plezališčih Kraškega roba in na načrtovanih vzletiščih

Rezultati te študije bodo naročniku, MOP-UVN, služili pri usmerjanju in omejevanju plezanja, jadralnega padalstva in zmajarstva na najpomembnejših gnezdiščih ogroženih vrst ptic.

Informiranje in osveščanje članstva in širše javnosti

Redna predavanja DOPPS

Potekala so v Ljubljani, Mariboru, Cerknici in po novem tudi v Kopru. Skupaj smo izpeljali 33 predavanj, ki se jih je skupaj udeležilo preko 500 ljudi. Organizirali in izvedli smo tudi 24 ornitoloških izletov, ki se jih udeležilo nad 400 ljudi.

Evropski dan opazovanja ptic

Organizirali smo tradicionalno akcijo, ki pod pokroviteljstvom BirdLife International redno poteka v preko 40 evropskih državah. V Sloveniji smo v okviru akcije